

Årsrapportering for nasjonale kompetansetjenester i spesialisthelsetjenesten – referansegruppens tilbakemelding om aktiviteten i rapporteringsåret

Referansegruppen skal gi tilbakemelding på tjenestens årsrapport og samarbeid med tjenesten. Tilbakemeldingen skal inneholde en del fra hver av de fire regionale representanter, jf. spesifikke spørsmål om dette. Referansegruppens tilbakemelding skal ta utgangspunkt i gruppens oppgavespekter slik det er beskrevet i kjernemandatet for referansegrupper, se nederst i dokumentet.

Frist for tilbakemelding: **Senest 1. mars**

Navn på tjenesten	Nasjonal kompetansetjeneste for gastroenterologisk ultralyd
Navn på referansegruppens leder:	Jan-Magnus Kvamme
Navn på brukerrepresentant	Bjørn Gulbrandsen
Hvilken brukerorganisasjon kommer brukerrepresentanten fra	Landsforeningen mot Fordøyelsesykdommer
Dersom brukerrepresentant ikke er oppnevnt, gi nærmere informasjon om dette.	☐ Brukerrepresentant skal oppnevnes. ☐ Brukerrepresentasjon er vurdert. Kommentarer:
Referansegruppens godkjenning av årsrapporten	☒ Årsrapporten er godkjent. ☐ Årsrapporten er ikke godkjent.
Antall møter referansegruppen i rapporteringsåret	1 Hvordan er møtene gjennomført (fysisk, skype): Fysisk møte

Hvilke saker er diskutert i referansegruppen

- f.eks. spredning av kompetanse til andre regioner, samarbeid om forskning, samarbeid om kvalitetsregistre, resultatmål for tjenesten, regionale utfordringer, planer for påfølgende år.

I 2021 var det igjen mulig å gjennomføre en fysisk møte for referansegruppen som ble avholdt 2. desember 2021 i Bergen. NSGU har hatt som et viktig fokus å utvikle superbrukere innen gastroenterologisk ultralyd og vi diskuterte hvordan denne ordningen kan videreutvikles. Vi diskuterte videre hvordan opplæring kan skje best mulig og ikke minst hvordan oppfølging av superbrukere bør skje. Det er viktig å spre kompetanse til alle landets helseregioner. Høsten 2021 ble det avholdt ultralydkurs i Midt-Norge. Høsten 2022 er det planlagt et oppfølgingskurs i HelseSør Øst.

Referansegruppen fremholder at det er særlig verdifullt at den digitale ressursbanken er viderutviklet og dette kan bidra til at kunnskap om ultralyd blir tilgjengelig for hele landet.

Referansegruppen støtter også de andre delene av kompetansespredningsplanen og fremholdt at mulighet for fortsatt hospitering ved Haukeland sykehuset i Bergen vil være verdifullt. I 2021 har situasjonen fortsatt vært preget av pandemien, men likevel har det i løpet av året vært mulig å gjennomføre hospiteringer.

Se ellers andre kommentarer fra Referansegruppen nedenfor:

Beskriv referansegruppens samarbeid med tjenesten

Samarbeidet med tjenesten er for en stor del knyttet opp til et årlig heldagsmøte. Referansegruppen opplever samarbeidet som godt og de innspill vi har kommet med er blitt fulgt opp.

Brukerrepresentantens tilbakemelding

- Ved behov kan referansegruppens brukerrepresentanter gi en separat tilbakemelding på tjenestens aktivitet.

Brukerrepresentanten er godt fornøyd med aktiviteten i NSGU. Spesielt i forhold til å tilstrebe tilgang på ultralyd i alle helseforetak. Vi merker oss at det er store forskjeller i bruken av ultralyd noe som ofte blir tatt opp av medlemmer i Mage- og tarm forbundet. Vi erkjenner selvsagt behandlernes fulle rett til å velge bort ultralyd i forhold til f.eks endoskopi. På den annen side oppleves ultralyd undersøkelse som ikke er invasiv som så pasientvennlig at det bør tilstrebes brukt så ofte som mulig. Bruker representanten føler seg veldig inkludert i NSGU sine møter og får tilgang på info på lik linje med andre deltagere.

NSGU har sammen med bruker representanten forfattet en artikkel i medlemsbladet "Fordøyelsen" nr 1. i 2020 og den andre artikkelen kommer i nr 2 2022. Dette ser vi på som særs nyttig da våre medlemmer får anledning til å lese om ultralyd i en kvalitets sikret form.

Helse Nords representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

I 2021 deltok to superbrukere fra HelseNord på oppfølgingskurs der prinsipper for utdanning av nye leger i ultralyd ble gjennomgått og videreutviklet. Vi starten på slutten av året utdanning i ultralyd av en lege for et lokalsykehus i landsdelen.

Helse Midt-Norges representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

Vi har i Helse Møre og Romsdal i Ålesund etablert et faglig miljø ved seksjonen hvor bruk av transabdominal ultralyd er en naturlig og viktig del av den kliniske virksomheten. Alle tre overleger og erfaren LIS-3 bruker nå ultralyd, dels på polikliniske og dels på innlagte pasienter med supervisjon ved behov. En kollega deltok på superbrukerkurset i Trondheim høsten 2021, slik at vi nå er to superbrukere ved avdelingen.

En LIS 3 fra annet sykehus i regionen hospiterte hos oss i 6 uker i november/ desember, hvor bl.a. praktisk bruk av ultralyd med hands-on trening ble gjennomført. Ultralyd-tema for internundervisning har vært klinisk nytte av leverelastografi, og portvenetrombose. Det planlegges ultralydkurs for nye LIS 2 ila våren 2022.

Helse Sør-Østs representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

To LIS-leger har deltatt på superbrukerkurs i Trondheim november 2021.

Det er planlagt kurs ved OUS september 2022. Kurset er primært for leger i HelseØst, og defineres som et "hybridkurs" der vi 1) tilbyr basisopplæring i bruk av gastroenterologisk ultralyd og 2) kurser erfarne brukere i hvordan ultralydkompetanse kan læres bort.

Helse Vests representant:

Hva er gjort for å sikre kompetanseoppbygging gjennom dialog med alle relevante fagmiljø i egen helseregion (RHF)?

Gastroenterologisk Ultralyd, 22-24 nov 21, 3 stk LIS 3 fra SUS deltok
Hospitering transabdominal ultralyd/IBD ultralyd 10-12 nov 21, 1 overlege, 1 LIS fra SUS deltok
2 leger påmeldt superbrukerkurs i Trondheim okt 21, men pga sykdom ikke deltagt

Andre kommentarer fra referansegruppen

SUPERBRUKERKURS

Det er som nevnt en viktig satsing som må videreutvikles.

FORSKNING:

I forlengelsen av møtet i desember 2021 ble det avholdt en symposium i forbindelse med 20 års jubileet for NSGU. Her fikk Referansegruppen presentert en imponerende forskningsaktivitet som er en viktig basis også for spredning av kompetanse innen gastroenterologisk ultralyd.

FRAMTIDIG UTVIKLING AV TJENESTEN.

Referansegruppen har fått presentert HODs pågående systemrevisjon og den planen som tjenesten har for omdanning til et nasjonalt nettverk. Referansegruppen støtter dette inkludert etablering av regionale deltidsstillinger i alle Helseregioner for lokalt enda bedre kunne følge opp opplæring av nye leger. Videre ser referansegruppen det som viktig at fagmiljøet ved NSGU videreføres i en form som kan støtte opp om den videre regionale utdanning i ultralyd

HOSPITERING:

Det vil være av stor verdi at muligheten for hospitering ved Haukeland sykehus videreføres

Kompetansetjenesten samarbeider godt med Nasjonal kompetansetjeneste for Ultralyd og bildeveiledet behandling (USIGT) i Trondheim (St. Olavs hospital, NTNU, SINTEF), Helse Midt-Norge. Samarbeidet er fokusert innen ultralyd og guiding av avansert fleksibel endoskopi prosedyrer som POEM (per-oral endoskopisk myotomi) og endoskopisk pankreatitt behandling. Tidligere har vi fått godkjent og gjennomført prekliniske studier med POEM. Samarbeidet dreier seg også om utvikling av kunstig intelligens algoritmer for analyse av preoperative bilder (CT) som så kobles til ultralyd og endoskopi under prosedyre. Videre samarbeider miljøet ved NSGU med tjenesten ved St. Olavs hospital i ulike fora og konferanser, bl.a. NFUD (Nors Forening for Ultralyddiagnostikk). Videre samarbeider de to tjenestene på nasjonalt nivå i utvikling av prosjekter/nye sentra, feks søkte vi nylig i samarbeid om FKB (Forskningssenter for Klinisk Behandling, Forskningsrådet). Denne FKB'en involverte alle de store sykehusene og vi oppnådde topp score fra ekspertevalueringen, men fikk ikke innvilget finansiering.

Mandat for referansegrupper, jf. kjernemandat

Referansegruppen skal:

- sikre forankring og lik tilgang til kompetanse i alle helseregioner
- bidra til at det etableres behandlingsskjeder som dekker hele sykdomsforløpet
- bidra til at tjenesten drives i tråd med vedtatte målsetninger, resultatmål og krav stilt i forskrift

Eksempler på dette er: sørge for at oppdatert informasjon til HF, fagmiljø, brukerorganisasjoner og pasienter er tilgjengelig, legge til rette for pasientregistre knyttet til forskning eller kvalitetskontroll, inkludert retningslinjer for bruk av innsendte kliniske data og innhentet biologisk materiale, fange opp problemer og svakheter ved tjenestens funksjon slik det oppleves i landet som helhet, og bringe inn krav og ønsker til kompetansetjenesten på bakgrunn av dette.

De regionale representantene skal:

- Bidra til kompetanseoppbygging gjennom dialog med fagmiljø i egen region
- Understøtte gjennomføring av kliniske forskningsprosjekt og innrapportering til pasientregistre fra egen region.
- Ved problemer knyttet kompetansetjenestens funksjon eller organisering internt i egen region bør de regionale medlemmer informere eget RHF om dette.